

CALIMS
AGENCIJA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE

Broj: 2090-3850
Podgorica, 29.07.2013.

DIREKTORIMA ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Predmet: Pismo zdravstvenim radnicima
u vezi sa oralnom primjenom ketokonazola

Poštovani,

Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore (CALIMS) Vam ovim putem dostavlja nove informacije u vezi sa oralnom primjenom ketokonazola.

Komitet za lijekove za humanu upotrebu (*Committee on Medicinal Products for Human Use - CHMP*) Evropske agencije za lijekove (*EMA*) je donio preporuku o suspenziji oralne primjene ketokonazola, jer je ustanovljeno da rizik od hepatotoksičnosti pri njihovoj primjeni prevazilazi korist, odnosno efikasnosti kod liječenja gljivičnih infekcija.

Ketokonazol je lijek koji pripada farmakoterapijskoj grupi: **J02AB02 Antimikotici za sistemsku primjenu.**

EMA je zaključila opsežnom procjenom raspoloživih informacija o bezbjednosti i efikasnosti oralne primjene ketokonazola, da i pored činjenice da je hepatitis već identifikovani rizik u vezi sa njegovom primjenom, učestalost i ozbiljnost oštećenja jetre bila značajno veća u odnosu na ostale antigljivične lijekove. Naime, prijavljena neželjena dejstva prilikom oralne primjene ketokonazola uključuju hepatitis, cirozu i insuficijenciju jetre s mogućim fatalnim ishodom ili potrebom za transplantacijom jetre¹. Posebnu zabrinutost predstavlja činjenica da su slučajevi ozbiljnog oštećenja jetre zabilježeni odmah nakon započinjanja terapije sa preporučenim dozama ketokonazola i što do danas nijesu identifikovane mjere sa kojima bi taj rizik bio redukovan na prihvatljivu mjeru. Hepatotoksični efekat se obično javlja između jednog i šest mjeseci od početka liječenja, ali su prijavljeni i slučajevi u kojima se javio unutar mjesec dana od početka liječenja i pri primjeni preporučene dnevne doze od 200 mg. Ispitivanja efikasnosti oralnih oblika ketokonazola su ograničena i nijesu sprovedena u skladu s važećim smjernicama.² Takođe nedostaju podaci koji bi ukazivali na efikasnost ketokonazola u situacijama kada je liječenje drugim lijekovima bilo neuspješno ili kada se takvo liječenje nije podnosilo.

References:

1. Garcia Rodriguez *et al.* A cohort study on the risk of acute liver injury among users of ketoconazole and other antifungal drugs. *Br J Clin Pharmacol* 1999; 48(6):847-852.
2. Guideline on the clinical evaluation of antifungal agents for the treatment and prophylaxis of invasive fungal disease CHMP/EWP/1343/01 Rev. 1, Apr 2010.

CALIMS
AGENCIJA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE

Ocijenjeno je da predložene mjere minimizacije rizika, kao što je ograničavanje trajanja liječenja, ograničavanje primjene na one bolesnike koji na drugo liječenje nisu reagovali ili ga nijesu podnosili, kao i ograničavanje propisivanja samo na one ljekare koji su iskusni u liječenju gljivičnih infekcija, nijesu dovoljne da bi se rizik od hepatotoksičnosti smanjio na prihvatljivu mjeru. Topikalni farmaceutski oblici ketokonazola (krem, mast i šampon) mogu i dalje da se koriste, s obzirom na mali stepen sistemske resorpcije ketokonazola.

EMA je svjesna činjenice o off-label primjeni ketokonazola, u liječenju pacijenata sa Cushing sindromom, odnosno primjene van odobrenog indikacionog područja i ostavlja državama članicama da sopstvenim mehanizmima obezbjede predmetni lijek, samo ovoj kategoriji pacijenata, pod strogo kontrolisanim uslovima.

Situacija na tržištu Crne Gore

U Crnoj Gori nije registrovan nijedan ketokonazol za oralnu primjenu ali je predmetni lijek dostupan na tržištu, putem dozvole za uvoz.

CALIMS će u skladu sa Zakonom o lijekovima ("Sl. List Crne Gore br.56/11") predložiti nadležnoj Upravi za inspeksijske poslove, povlačenje iz prometa svih oralnih oblika ketokonazola. U skladu sa preporukom EMA topikalni ketokonazoli ostaju u prometu.

CALIMS preporuke za zdravstve radnike:

- S obzirom na to da se primjena oralnih oblika ketokonazola, zbog negativnog odnosa korist-rizik više ne preporučuje, ljekari kod bolesnika sa gljivičnim infekcijama treba da propišu alternativnu terapiju,
- Topikalni oblici ketokonazola imaju vrlo nisku sistemska resorpciju te se mogu i dalje primjenjivati u skladu sa CALIMS odobrenim sažetkom karakteristika lijeka,
- Farmaceuti pacijenta s receptom za oralni oblik ketokonazola za liječenje gljivične infekcije, treba da upute ljekaru koji je lijek propisao, zbog dobijanja bezbjednije terapijske alternative,
- Ukoliko se oralni ketokonazol u Crnoj Gori primjenjuje off-label, tj. mimo odobrene indikacije, za liječenje pacijenata sa Cushing sindromom, zdravstvena ustanova se može obratiti CALIMS za obezbjeđivanje ketokonazola pacijentu, putem dozvole za uvoz.

CALIMS
AGENCIJA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE

Poziv na prijavljivanje

U skladu sa Zakonom o lijekovima (Službeni list CG br. 56/11), molimo Vas da svaku sumnju na neželjeno dejstvo lijeka prijavite Agenciji za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore. Prijavljivanje se vrši pomoću odgovarajućeg obrasca koji možete preuzeti sa web portala CALIMS (<http://calims.me>) i dostaviti na jedan od sljedećih načina:
poštom:

Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore
Bulevar Ivana Crnojevića 64A, 81000 Podgorica
81000 Podgorica
telefaksom: 020 310 280
elektronskom poštom: nezeljenadejstva@calims.me
putem IS zdravstvene zaštite

S poštovanjem,

DIREKTOR
dr Milorad Drljević

